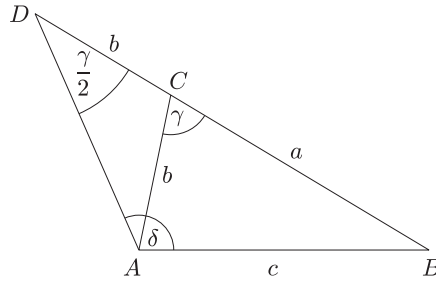

Megoldás. Ha adott a háromszög K kerülete és a c oldala, akkor ezzel adottnak vehető másik két oldalának összege, $a + b$ is. Hosszabbítsuk meg a BC oldalt C -n túl és mérjük fel rá a b -t. Így az ABD háromszöget kapjuk. Az ACD háromszög két oldala b , ezért egyenlő szárú és mivel a szárszög melletti külső szöge γ , azért

$$\angle DAC = \angle ADC = \frac{\gamma}{2}.$$

A szerkesztés menete: Felvesszük a $BD = a + b$ szakaszt és D -ben rámásoljuk a γ szög felét. B köré c sugarú kört szerkesztünk. Ahol metszi a $\frac{\gamma}{2}$ szög másik szárát, ott van az A pont. Az AD szakasz felezőmerőlegese és DB metszéspontja C .

Diszkusszió: A megoldhatóságnak nyilván feltétele, hogy a kerület legyen nagyobb a c oldalnál és $\gamma < 180^\circ$. A háromszög-egyenlőtlenség miatt szükséges, hogy $a + b > c$ teljesüljön, vagyis a kerület legyen nagyobb a c kétszeresénél.

Az ABD háromszögben adott két oldal és a kisebbikkel szemközti szög. Legyen $\angle DAB = \delta$. A szinusz-tétel miatt

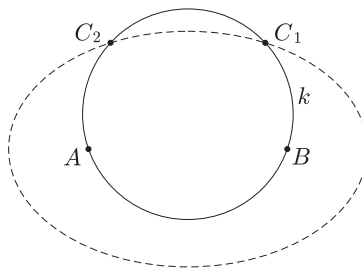
$$\sin \delta = \frac{(a + b) \sin \frac{\gamma}{2}}{c}.$$

(Itt $(a + b) = K - c$, tehát $\sin \delta$ értéke csak a megadott adatoktól függ.) Ha ez az érték nagyobb, mint 1, akkor nincs megoldás; ha egyenlő 1-gyel, akkor egy megoldás van; és ha kisebb, mint 1, akkor két egybevágó megoldás van (ld. 2. megjegyzés).

Megjegyzések. 1. Ha másképpen indulunk el, akkor egyszerűbb a megoldás szerkezete. A szinusz-tétel szerint

$$2R = \frac{c}{\sin \gamma},$$

tehát az ABC háromszög k körülírt köre megszerkeszthető. A C csúcs így rajta van a k körön, másfelől $CA + CB = a + b$ miatt az A, B fókuszú, $(a + b)$ nagytengelyű ellipszisen¹. A kör és az ellipszis metszéspontjai a szimmetrikus elrendezés miatt most egyszerűen megszerkeszthetők.

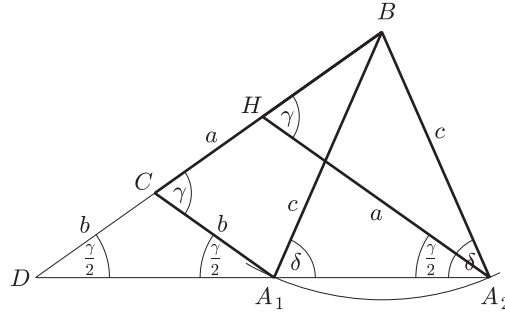
2. Az ábra szimmetriájának nyilvánvaló következménye, hogy ha van megoldása a feladatnak, akkor az így egyértelműen meghatározott, mivel ABC_1 és ABC_2 tükrösek. A közölt megoldás záróközleménye szerint ebben az esetben „két egybevágó megoldás van”.

Valóban, a B középpontú, c sugarú kör az A_1 és A_2 pontokban metszi a D -ből induló, a DB -vel $\frac{\gamma}{2}$ szöget bezáró félegyenest. Az ábra jelölései szerint legyen $\angle BA_1A_2 = \angle BA_2A_1 = \delta$. Mivel $\angle BDA_2 = \angle HA_2D = \frac{\gamma}{2}$, azért $\angle BHA_2 = \gamma$. Így az A_1BC és az A_2BH háromszögek egy oldala (c) és ezzel szemközti szöge (γ) megegyezik, de még egy szögük egyenlő, mert:

$$\begin{aligned} \angle DA_1C + \angle CA_1B + \angle BA_1A_2 &= 180^\circ = \angle BCA_1 + \angle CA_1B + \angle A_1BC, \\ \frac{\gamma}{2} + \delta &= \gamma + \angle A_1BC, \end{aligned}$$

¹Ld. Kiss György: *Amit jó tudni a kúpszeletekről I-II.*, KöMaL 2004/8. sz., 450. oldal, 2004/9. sz., 514. oldal; illetve honlapunkon (www.komal.hu).

amiből $\angle A_1BC = \delta - \frac{\gamma}{2}$. A $\angle BA_2H$ szög is $\delta - \frac{\gamma}{2}$ -vel egyenlő, ezért $\angle A_1BC = \angle BA_2H$.

Az egybevágóság egy másik bizonyítása látható a *borítón*: A $\triangle DA_1C$, $\triangle DA_2H$ és az $\triangle A_1A_2B$ egyenlő szárú háromszögek alapjainak felezőpontja legyen rendre E , F és G . Ekkor:

$$\overline{DE} = \frac{\overline{DA_1}}{2} \quad \text{és} \quad \overline{FG} = \frac{\overline{DA_1} + \overline{A_1A_2}}{2} - \frac{\overline{A_1A_2}}{2} = \frac{\overline{DA_1}}{2},$$

tehát $DE = FG$. A párhuzamos szelők tételéből következik, hogy $DC = HB = b$. Így $CB = DB - DC = (a+b) - b = a$. Hasonlóan $DH = a$. Tehát a $\triangle CA_1B$ és a $\triangle HBA_2$ háromszögek mindhárom oldala megegyezik, ezért a két háromszög egybevágó.

